

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

Megjelen havonként kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:
IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em

Kiadónivatai:
VIII., József-körút 43.
szám, földsz.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornász- és Vivó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egyl.,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti, Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaihelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vivó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A tornavizsgákról.

Első tornatanárainknak érdeme, hogy a német iskolai tornázásnak épen a tornavizsgák által szereztek a szülők közt barátokat. A már elköltözött Bockelberg, Keresztessy, Zsingor s a még most is ereje teljében levő Maurer itt a fővárosban olyan gyönyörködtető látványt nyújtottak növendékeiknek évről évre, hogy a közönség alig fért meg a Tornacsarnokban vagy a Hermina-kápolna mögötti réten. E régi tornavizsgáknak is a legszebb részét a szabadgyakorlatok alkották, de már akkor is voltak futó- és ugró-versenyek is. A győztesek babérokoszorút kaptak.

Mikor mostani miniszterünk eszméje után a tornavizsgák és tornaversenyek szerveztettek, a régi alaphoz két intézmény fejlődött: az osztályok tornavizsgálója és az intézetek tornaversenye. Maga az elnevezés is igen jól megvonja a két intézmény közt levő különbséget; a tornavizsgán minden tanuló egyenlő módon érvényesüljön, a tornaversenyen a tömeges mutatványokon kívül a kiválóbbak versenyezzenek is.

Azonban a gyakorlatban a verseny jellege győzedelmeskedett, vagyis minden iskola inkább

szereti a mutatványos intézeti tornaversenyt, s a szerényebb tornavizsga háttérbe szorul, sőt sok helyen el is marad. Az a kérdés, hogy az iskolai testgyakorlat érdekében történik-e ezen, a kettős intézmény megalkotói által bizonyonyal nem tervezett háttérbeszorítása a tornavizsgáknak.

Minden attól függ, hogy vajjon az intézeti tornaversenyeket lehet-e úgy rendezni, hogy legalább felében tegyenek eleget a helyükből kiszorított tornavizsgáknak. A tornavizsgának első sorban a rendes tornaóra képét, lefolyását kell, hogy mutassa. Tehát a legfontosabb részek lesznek úgy itt, mind a tanítás alatt a szabad- és szerygyakorlatok, de azért utánuk helyet és időt kell adni a játékoknak és a szabadtéri gyakorlatoknak is. Most, ha megtekintjük például az V-ik kerületi reáliskola szokásos évi tornaversenyének sorrendjét, el kell ismernünk, hogy Ottó dr. tornatanár nagyon helyesen úgy állítja egybe a sorrendet, hogy ott a legtöbb időt igénybe vevő gyakorlatokban az intézet minden növendéke résztvesz. Tehát az ilyen mutatványos tornaverseny, mely a fiuknak is, a szülőknek is jobban tetszik, mint a bizony sokszor unalmas osztálytornavizsga, pótolja részben

ezt és így ez el is maradhat. Az osztályozásra a jó tornatanárnál nem szükséges a vizsgálat, mert a tanítványait úgy ismeri, hogy bármikor osztályozhatja őket.

A tornavizsgálatot lehet úgy is tekinteni, mint a tanár munkálatának ellenőrzését. Ugyde a tornatanár munkájának eredménye egy intézeti tornaversenyen jobban megítélhető, mint az osztályok tornavizsgáján.

Azt is tekintetbe kell venni, hogy főleg a vidéki városokban, de itt a fővárosban is a testnevelésnek a nagy közönséggel való megkedveltetésére nézve nagyon üdvösek az ifjúsági tornaversenyek. Az országos és kerületi tornaversenyek rendezésének nagy munkája mellett a könnyebben létesíthető intézeti és városi versenyek nagyon fontosak. Igen helyes dolog, mit a pozsonyi középiskolák tesznek, hogy együttesen rendezik a versenyeket, így a költség is kevesebb és a hatás is maradandóbb.

A nagyobb ifjúsági versenyekre nagyobb tér is kell. De az is csak üdvös dolog, mert az egyes városok és iskola fenntartó hatóságok ilyenkor gondoskodnak versenytérrel, mely tér aztán sokszor játéktérül meg is marad az iskola számára. Az első országos tornaversenyeknek köszöni ma is sok játéktér létesülését, s még nagyon sok helyen volna szükség verseny- és játéktérre.

Az ifjúsági tornaversenyeknek ellenzői is voltak és vannak ma is. Azt mondják ugyanis, hogy a tulságos sok érem osztogatással a fiukban a hiúságot, a kérkedést neveljük. Ismerjük be, hogy magának az éremosztásnak, a jutalmazás legnagyobb fokának értékét csökkentjük a szapora éremosztással. Azért az évváró versenyeken könyvjutalmakkal, koszorúkkal tüntetnek ki a győzteseket. Általában az éremosztás jogát mindenkorra csak az országos versenyekre kellene fenntartani.

Az olyan évben, melyben sem országos, sem kerületi, sem városi, sem intézeti tornaverseny nem tartatik, a tornavizsgákat okvetlen meg kell tartani és az utolsó osztály tornavizsgáján vegyenek részt az iskola kitűnő tornászai mind, hogy mintegy ünnepélyesebbé tegyék a vizsgát. Ezen utolsó tornavizsgán osszuk ki a jutalmakat, ha vannak, ha pedig

nem jutalmazhatunk, úgy legalább a vizsgán és az értesítőben dicsérjük meg az arra méltókat. És itt különösen felhívjuk tornatanárainkat arra, hogy ne csak az erős és ügyes tanulókat dicsérjék meg, hanem tüntessék ki azokat az ügyetleneket, erőtlenekeket, kik nagy igyekezettel szép eredményt értek el, mert ezek valóban meg is érdemlik a dicséretet. A tanulók közt akad sok olyan is, ki egy év alatt többet erősödött kétszerte is, mint a legerősebb az osztályban, de a versenyben azért utolsó lenne; megérdemli az ilyen tanuló, hogy dicséretben részesüljön.

Nem mondjuk azt, hogy a tornavizsgák nagyon sokat lendítenek a testi nevelésen, mert a fő dolog a jó tanítás, de sok jó származik a vizsgák és versenyekből, azért rendezésük a legtöbb figyelemre méltó.

A bikaviadalok.

Amióta a yankee az oceán fenekére süllyesztette Spanyolország régi dicsőségét, évszázados nagyságából, legendás hősei közül már csak egy maradt: a toreador. Aranyporos, tarka spanyol legyezők csodaszép férfialakja, kényes angol ladyk titkon imádott, félelmetes hatású ideálja akire a ravasz Baedeker az egész pyrennei idegenforgalmat alapítja: ez a bikaviadali arénák hőse. Jelentőségét a hazájában többre tartják, mint Nero császár a gladiátorát, akinek szobrát aranyból vette, egy-egy espada pedig otthon hiesebb, mint akármelyik költő vagy derby-ló Angliában. Legfeljebb Amerikában tudnak még ennyire lelkesedni a boxversenyek championjáért. Az espada — vulgo: toreador — pályája élethivatás. Iskola neveli, tehetsége és szerencséje teszi nagygyá, a jövedelme pedig nagyobb akármelyik Patti-félé primadonnáénál is. S ha ehhez hozzászámítjuk azt, hogy egész élete során a legszebb asszonyok szerelme hinti tele rózsákkal az utját, hősi halálával pedig örök nevet ír a spanyol történelembe, érthető az a lázas vágy, amelylyel a nyomorékon született férfi sir e pálya után, ahova ő sohasem juthat. Bajos volna pontosan meghatározni: harctéri hős, vagy czirkuszi művész az espada? Megvan benne mind a két tulajdonság. Egyetlen sportnak sem lényege annyira a testi-lelki tökéletesség, mint ennek a sportnak. Régi tradíciók szabályozták az arénában lefolyó küzdelmet bika és ember között, a spanyol nézőközönség annyira ismeri ennek a kódexnek minden hajszálnyit, hogy a híres Gueritta espadát, aki éveken át dédelgetett kegyencze volt, csaknem

agyonkövezte egy alkalommal, mert szabálytalanul szurt le a bikát. E fölööttának sohasem volt szabad többé az aréna porondra lépni.

A bikaviadalnak eredete a késő ókorba nyúlik vissza. Tengercsok könyv, czikk foglalkozott ezzel a históriával s a hivei a „tauromachiat“ megtették tudománynak. Hogy voltaképpen honnan ered, azt pontosan mindedig nem állapították meg, de kulturtörténeti fejlődése érdekes. Váltakozó századok izlése tükröződik a fejlődésében. Valamikor Krisztus után 430 körül egy római tábornok — talán Littorius vagy Actius — neve bukkan elő a multak ködéből, aki attól tartván, hogy a harczok szüneteiben elpuhulnak henyélő katonái, az ibériai félszigeten dúló vad bikák ellen unszolta őket. Hanem a zárt aréna Ben-Zayad-Tarik ötlete volt, ennek a geniális berber vezérnek, aki megértette a római generális eszméjét és harczosai vadságát szintén bikaviadallal akarta növelni. A római czirkuszok mintájára arénát építtetett a tábora mellett s abban lovas-katonáit vad bikák ellen küldte viadalra. A játék szörnyen tetszett és hire ment. A mórok aztán áthozták a pyrennei félszigetre is s a IX. században már egyremásra épültek az arénák Észak-Afrikában és Spanyolországban. Az ébredő lovagkor aztán felkarolta a sportot. A közkatonáknak hősiességüké ura passziója lett az udvari nemeseknek, mig nem királyok érdeklődése ünneppé emelte a mérkőzéseket. Eleintén pánczélosan, lándzsával és lóháton viaskodott élesszarvu ellenfelével a Cid-korabeli levante, hogy Ximene szerelmét a bika szarvai közül vivja ki. Hanem aztán csakhamar eltűnt a pánczél és egyetlen szál pengével a jobbjobban állott szembe ellenfelével a troubadur-századbeli espada. V. Károly és IV. Fülöp királyok díszes páholyból, virágos, szönyeges helyükről tapsoltak a hősnek s az aréna karzatján száz meg száz szerelmes szív dobogott a pillanatok fordulatainak hatása alatt. Rómából aztán felhangzott a pápák tiltakozása, éles viták után pedig bezárult a véres mérkőzés színháza . . . egy időre, hogy ismét felnyíljon, de finomodott formában, kevesebb kegyetlenséggel, bár még mindig igen véresen. Meg kellett nyitni az arénát, mert a nép követelte, sőt forradalmi hangon követelte a corridas de toros gyönyörűségét.

A XIX. század elején egy Pedro Romero nevű viador aztán nagyot lendített a sporton. Ami azelőtt rendszertelen, vad kergetőzés és öldöklés volt, azt ő megtette tudománynak. Tanulmányozta négy lábú, szarvas ellenfelének a lelkét, megállapította a dühének pszichológiáját és ahhoz szabta azt az iskolát, mely a voltaképeni mai viadalnak a lényege. Szabályait pedig egybefoglalva, iskolát alapított Sevillában, amelyet VII. Ferdinánd király 1830-ban olyan ünneppé, akár valami egyetemet, megnyitott. Ebben az iskolában négy évig tanul a növendék, amig oklevelet kap s ezzel engedélyt, hogy a porondra lépjen. Hanem ekkor még korántsem nyerte el az espada rangot, ekkor még csak chulo, aféle arénabeli kadet, aki jóformán nézője csupán annak

a három felvonásból álló drámának, melynek minden egyes jelenete pontosan kiszámított szövevény. A chuloból fejlődik a picador, a lovas harcos. Micsoda szerepe van ennek a furcsa leventének! Bekötött szemü gebéjén ülve, kezében három méter hosszú és hármashégyü dárdájával ő kezdi meg a bika feldühítését. És minden föllépte ebben a véres színjátékban egy-egy lóhalál. A bika, amely felökleli a jámbor, bekötött szemü gebét, feldönti a picadort is, — hányszor tapos aztán lóval együtt lovast is agyon a toro, a bika! A dráma második felvonásának hőse a banderillo, ez az espada legközelebbi riválisa. Fegyvere nincsen, nem is ölheti meg a bikát. Csak játszhat vele — az állat dühének végsőkéig való fokozására. Szép, fehér harisnyás, gazdag arany-paszomántos, hajlékony dereku, aczélimu legény ez, a mozdulatai fürgék, mint a gondolat és vakmerők a hátborzongásig. Két kezében 74 centiméter hosszú rud, amelyen lobogószerűen szalagok csüngenek, végében kampós szeg. Ezt a két „banderilla“-t kell a bika nyakába szurnia, de csakis szemtől-szemben, a szarvai közt, — ez a szabály! Vakmerőségében néha széken ülve várja be a bösz állatot, amely ráront s fél arasznyira a szarvai elől ugrik el oldalt, de a két banderillát belédöfte. Negyedórai küzdelem után a bika nyakán tucatnyi ilyen éles, fájdalmat okozó, himbáló banderilla csüng, — az állat félelmetes bőrdüléssel turja fel szarvaival a porondot. Haragja elérte a maximumot, kezdődhet az utolsó felvonás.

Az arenából elvonul minden szereplő, csak a bika marad ott — aztán belép az espada, vagyis a matador. Balkezében egy négyszögletes vörös posztó, zászlómódra pálczára illesztve, ez a muleta. Jobbjában egyenes kard. Ezzel szurja le szemtől-szemben a bikát, de csak egyetlen pontján, a nyakszirtjén szabad a pengét belédöfnie. Ez a pillanat a legfélelmesebb, valóban csak pillanatokig tart, csak addig, a míg a bika a matadorra ront és az piros lobogóját elébe tartva, az ellen irányítja az állatot. A bika belédöf a posztóba s a matador pengéje markolatig a nyakába hatol. Az aréna karzatjáról fejharsan a riadó és hull a porondra a sok virág, ékszer, kalap, ajándék s a mámoros, izgatott tömeg e pillanatban megdöböntő képét tárja elő annak, mennyire ittasítja az embert a vér.

* * *

Bárminő véleménynyel legyen is valaki a bikaviadallal erkölcsi oldalát illetőleg, azt azonban senki sem tagadja, hogy ez egy rendkívül érdekfeszítő látvány. E tekintetben nagyban különbözik a bikaviadal minden más mutatványtól. Vannak veszélyesebb számok, mint p. o. a vadállatok szelidítőié, avagy a torony-kötélmázás, nem is szólva a legújabb attractioról, a looping the loop, vagyis a körbenforgásról. Statisztikailag kimutatható, hogy hányval több artista sérül meg ezen mutatványok alatt, mint akár az eredeti spanyol bikaviadallal. S mégis a szelid bikaviadal is idegcsiklándó

zőbb. Miért? Mert itt részleteiben és fázisaiban új és új képet tár elénkbe, holott a más szenzációs látványok mindig egy és ugyanazok.

A bika nem vad de csak bős állat. Kitérésai, rohamai nem szörnyűek, de csupán félemlítőek. Az oroszlan, a jegesmedve, ha elhatározta, hogy megtámadja szelidítőjét ott a ketrecben, bizony többnyire végez is vele. Ennek a karmai közül csak fegyverrel vagy tüzes vassal lehet kiszabadítani a félig összemarcangolt dompteurt. Aztán azt is tudja minden beavatott ember ma, hogy ezek a fenevadak kevés kivétellel narcotizálva lesznek az előadás előtt. Ha nagyon kitérik a szájukat, akkor szegények álmosak. Nem kell ide oly nagy bátorság, de inkább pár gramm opium.

A toreador ellenben vakmerő és mellette ügyes is. Nagy gimnasztikai képzettség az alapja ennek a pályának. Futni, ugorni, hirtelen kitérni tudni perfecte kell a bikaviadornak. Ezen kívül nagy hidegvér és számítás szükséges ehhez a mutatványhoz. A toreador a bika szeméből lesi ki ennek mozdulatait — ép úgy, mint a vivó, ő is előre látja a következő csapásokat és azokat parirozza. Teljes férfi izomerő, testgyakorlat, bátorság, komolyság és erély: ezek együttvéve adják ki a bikaviadort.

De nemcsak az embert kell erre a pályára kiképezni, hanem az állatot is. A corrida-bika nem olyan közönséges szarvasmarha, hanem egy évszázadokon keresztül által előállított fajproduktum. Nem minden spanyol bika használható ám erre a célra. Ellenkezőleg a viador-bika nagyon ritka és ezért felette drága állat. Külön törzsnéjakban tenyésztik őket Spanyolország legnagyobb földbirtokosai — egy Veragua herceg, egy Solillo marquis, egy Patila gróf stb. A viador bika télen nyáron szabadon él Andaluzia vagy Catalonia dombos és cserjés vidékein, mintegy vadon. Három éves korában aztán trainingbe jön, azaz bevezetetik egy mintegy száz holdas pályára, hol először futni tanul, aztán minden kigondolható akadályon keresztül kell ugornia. Vannak erre a célra speciális egyének, a guachosok (nem tudom nem-e a mi gulyásainknak ősapjai?), kik lovakon ülve, ólmos botokkal és bőr-ostorokkal felfegyverezve kergetik a bikákat mesterséges árkokon és falakon át. Egy trainirozott bikának négy métert hosszban és két métert magasságban kell ugornia tudni. Ilyen állat ára aztán loco Barcelona ezer pe ates.

Amint tetszik látni, a bikaviadal tehát nem mézárálás, hol egy taglóval levágnak egy buta állatot, hanem valószínű sport-mutatvány. Ember és állat egyaránt ki lesznek képezve, ép úgy mint a futó-ló és a jockey. Csak jó lovas jó lovon nyerhet díjat — ép úgy szükséges a korridához a képzett viador és a koniczióban lévő bika.

Ami már most a Budapesten az e hóban tartandó bikaviadalmakról, ezek szerencsés össze-
gyűléséből fognak állani a spanyol és francia módok-tott gyakorlatok gyakran zajos tapsra ragadták a ki-

nak. A bika nem lesz leszurva s lovasok nem jönnek az arénába — vér tehát nem fog folyni. A bika szarvai azonban nem lesznek begombozva s így az állat megtartja cselekvő képességét. Ügyes torrerora nézve ez a körülmény nem képez reális veszélyt, csak a kellő óvatosságra inti őt, ami meg a mutatvány realitására nézve nagy előny. A begombozott szarvu bika olyan, mint a szájkosaras medve. A bika tehát Budapesten ép olyan szabadon fog mozogni, mint a madridi Plazán. Hogy a piccadorok nálunk elmaradnak, azon csak örülni lehet, mert az egyedüli igazán csunya látvány a valószínű spanyol bikaviadalnál nem a leszurt bika, mely utoljára is hősi és gyors halállal mulik ki, hanem azok a tehetetlen, bekötött szemű lovak, melyeket egymásután döntenek fel és véreznek agyon. A többi részletei a bikaviadalnál mind korrekte fognak nálunk is végbemenni. A végaktus, ha nem is lesz oly borzalmas a matador szerepe, azért mégis roppant idegfeszítő fog lenni.

P. H.

Tornaverseny.

A Budapesti (budai) Tornaegylet f. h. 12-én tartotta meg V. nyári torna-ünnepélyét, amely külső fény és sporteredmények tekintetében csak felülmulta az eddigieket. A fényes közönség, amelynek soraiban ott lártuk Lobkovitz Rudolfot nevével, dr. Berzeviczy Albert és Nyiri Sándor minisztereket, gróf Teleki Sándort, az országos tornaszövetség elnökét nevével, Darányi Ignácot, dr. Fraknoi Vilmos püspököt, Bencz Ödön, Gerenday György, Ludvig János urakat, ezuttal is kimutatta nagy érdeklődését, amelyet a budaiak szép ünnepe iránt mindenkor tanusított.

A versenyek előmérkőzéseik már délelőtt folytak le, míg a döntő mérkőzések, valamint egyes kiváló versenyek délutánra maradtak. Delután az ünnep felvonulással kezdődött, amelyben 9 fővárosi egyesület 250 tornászsal vett részt. Felállítás és sorakozás után Bély Mihály vezényletére daliásan végezték a taggyakorlatokat, majd különféle szereken csapatokban mutatták be a tornászok ügyes mutatványait. A verseny fénypontja mintacsapat-verseny volt, az egyesület által alapított jubileumi vándordíjért, Fadrusz János remek szobrért, amely a farkasokkal viaskodó Toldi Miklóst ábrázolja. Ezuttal ötödször mérkőztek az egyesületek s kemény volt a küzdelem főképe a Budai Tornaegylettel szemben, amely négy ízben egymásután megvédte ezt a díjat. A verseny a magas nyujtón folyt le 3 csapat között és pedig a Budapesti Torna Clubé 6 emberrel, a Posta- és táviráda-tisztviselők Sport-Egylete 16 emberrel és a Budapesti (Budai) Torna-egylet 9 emberrel. A bemuta-

zönséget és a küzdelem eredménye mindvégig a legkét-ségesebb volt. A versenybírótság ezuttal a Posta- és távirda-tisztviselők Sport-Egyesületének ítélte oda a pálmát és a postások csapata büszkén vitte el Fadru-z mester remek Toldi-szobrát. A verseny részletes ered-ménye a következő:

I. 100 méteres síkfutás Három előfutam után a döntőben:

1. Helmich Miksa (B. T. C.) 11²/₅ mp.
2. Bartkó Jenő (B. E. A. C.)
3. Bendl Lajos (B. T. E.)
4. Lutter János (B. B. T. E.)

II. 1500 méteres távgyaloglás.

1. Sorgó Miklós (B. B. T. E.) 7.20⁹/₁₀ mp.
1. Schuller Márton (B. B. T. E.)

III. Távolugrás mint csapatverseny.

1. B. E. A. C. csapata 101.64 m. összered-ménynyel.
2. B. B. T. E. csapata 96.15 m. összered-ménynyel.

Egyéni győztesek lettek:

1. Varga Pál (B. E. A. C.) 6.35 m
2. Nagy József (B. A. C.) 6.27 m.
3. Holtversenyben Csorna Kálmán (B. E. A. C.)
és Dános Árpád (B. A. C.) 6.10 m

IV. 110 méteres gátfutás.

1. Varga Pál (B. E. A. C.) 18 mp.
2. Kovács Nándor (B. B. T. E.)

V. Magasugrás helyből.

1. Gilibert Győző (B. B. T. E.) 137 cm.
2. Holtversenyben Kovács Nándor (B. B. T. E.)
és Repü Jenő (B. B. T. E.) 127 cm.

VI. 1000 méteres síkfutás.

1. Nagy József (B. A. C.) 2.57¹/₅ mp.

VII. Diszkoszvetés és távolugrás. Összetett ver-seny. Diszkoszvetésben:

1. Coray Artur (B. T. E.) 36.03.
2. Kozla András (B. E. A. C.) 35.95.
3. Bartkó Jenő (B. E. A. C.) 34.05 m.

A távolugrásban:

1. Wagner Rudolf (B. B. T. E.) 5.98
2. Kovács Nándor (B. B. T. E.) 5.74.
3. Bartkó Jenő (B. E. A. C.) 5.72.

Az összetett versenyben:

1. Coray Artur 15 ponttal.
2. Holt versenyben Kozla András és Bartkó Jenő
14 ponttal.

Tornászati összetett verseny.

1. Antos Mihály (B. B. T. E.) 21 ponttal.
2. Bernáth János (B. B. T. E.) 14 ponttal.

A versenyeket társvacSORA követte a versenypálya csarnokában, amelyen nagy számmal vettek részt a társegyletek tagjai. Kollár Lajos kir. tanácsos, a Budai Torna Egylet elnöke, szép beszéd kíséretében osztotta ki a szebbnél-szebb vándordíjakat végleges nyerőknek, azonkívül a győzteseknek szánt érmeket. A társaság vig hangulatban ünnepelte az idény első versenyének szép sikerét.

Szemere Miklós czéllövő-versenye.

Május hava Budapesten már jó ideje az a szaka az esztendőnek, amelyben legjobban lüktet a társaságos élet. Ilyenkor van a tavaszi lóverseny-meeting, a mely az egész arisztokráciát s az előkelő középosztályt együtt tartja a fővárosban, ilyenkor nyílnak meg a különböző kiállítások s ez a legalkalmasabb idő egyáltalán a társadalmi és sportünnepségek megtartására.

Az időjárás is rendesen kedvező nálunk május havában s a főváros a maga egymást váltogató látványosságával, pezsgő farsangi élelenségével ezekben a hetekben valósággal világvárosias képet mutat. A májusi attrakciók közé az elmúlt esztendőben új, hatalmas vonzerejű programmpontot iktatott be Szemere Miklós azzal, hogy szentlőrinczi birtokán, a főváros közvetlen közelében kitűnően felszerelt otthont építtetett a czéllövészet sportjának s ott gavalléros dotációval nemzetközi ifjusági czéllövőversenyt rendezett. A verseny, a mely a maga genréjében első volt nálunk, május hó 4-én került döntésre a mult esztendőben s a legteljesebb mértékben magára tudta vonni az érdeklődést. Azok a nemes intencziók, melyek a verseny rendezőjét vezérelték, a hivatalos körökben s a társaság minden rétegében a legőszintébb méltánylásra találtak s úgy ez mint magának a versenynek sikere további munkálkodásra büzdítették Szemere Miklóst.

A mult májusi mérkőzésen a magyar versenyzők, a kiknek ez volt az első alkalmuk a nyilvános szereplésre, erős hátrányban voltak a külföldiekkel szemben, a mit mutat az eredmény is. A három első díjat ugyanis idegenek, még pedig a bécsi Lux József és Tomaszenski József s az anconai Belleli Aldo vitték el.

Októberre újabb mérkőzést írt ki Szemere s ezen megint csak bécsiek: Sonnberger Károly és Renault

István foglalták le az első meg a második helyet, de a harmadik díj akkor már egy kolozsvári magyar ifjunak, Sárpy Lászlónak jutott. Ugyanakkorra gróf Széchenyi Béla is tűzött ki díjat, kizárólag magyar versenyzők számára s ebből a küzdelemből Lestyánszky Dezső, a Budapesti Egyetemi Athletikai Club tagja került ki nyerőnek.

Szemere Miklós agitációja, melylyel a magyar ifjuságban fel akarja kelteni s megerősíteni a honvédelem szempontjából annyira fontos czéllövészet szeretetét, a tél folyamán sem szünetelt. Ekkor, hogy a kevésbé tehetőseket is belevonja a mozgalmába, ingyenes czéllövészeti tanfolyamot rendezett, a melyen Pogány Géza főhadnagy vezetése alatt négyszázötven ifjunak volt alkalma megismerkedni a szép és férfias sport elemeivel.

Csakhamar ezután megjelentek a harmadik nemzetközi czéllövő-verseny feltételei is, melyek köztudomásra hozták, hogy Szemere Miklós újabb 5000 koronát tűzött ki versenydíjakra junior-lövők számára.

Az első legjobb lövő számára 3000 korona és egy aranyéremből álló tiszteletdíj, a másodiknak ezer korona, a harmadiknak 600, a negyediknek és ötödiknek 200—200 korona volt megállapítva a feltételekben.

A versenyre társadalmi állásra való tekintet nélkül jelentkezhetett mindenki, aki 1881. június 1-je óta született, a becsület ellen soha nem vétett és nemzetközi czéllövő-versenyen első díjat még nem nyert. A tavalyi Szemere-féle versenyek három, illetve négy első helyezettje nem vehetett részt a versenyen, amelynek napját mára, május hó 6-ára tűzték ki. A feltételek ilyen formán meglehetősen szűk körre szabták a részvételt s ennek tulajdonítható, hogy a gazdag díjakért nem jelentkeztek többen, mint húszonnégyen.

A lövészet színhelye ezuttal is a modern, sportszerű tökéleteséggel berendezett szentlőrinczi lövölde volt, ahol a versenyzők már előzetesen is tréningozhattak.

A lövőház nemzeti színű és ezüst-arany (Szemereszínű) lobogók diszében várta a versenyzőket s a meghívott vendégsereget. A bejárónál pálmák és keleti szőnyegek, a kertben pompázó színes virággyak és délszaki növények ékeskedtek. Az autók, magánfogatok és bérkocsik már reggel nyolcz órától kezdve vitték ki a meghívottakat, akiknek soraiban az arisztokrácia, a törvényhozás s általában az előkelő társaság igen sok számottevő tagja jelent meg, köztük számos hölgy is. Odakünn voltak többek közt: Goluchovszki Agenor gróf közös külügyminiszter, Nyiri Sándor hovádelmi miniszter, hg. Lichtenstein főudvarmester, hg. Lobkovitz hadtestparancsnok feleségével, gróf Batthyány Elemér, a Magyar Lovaregylet elnöke, gróf Esterházy Mihály, gróf Széchenyi Béla, gróf Apponyi Gyula, gróf Károlyi György, Bolgár Ferencz, Buzáth Ferencz, Lukáts Gyula, Kállay Lipót, Veszter Imre orsz. képviselő, Battember y Bissini, a magyar születésű kolumbiai tábornok, Márkus József főpolgár-

mester, Nagy Gábor miniszteri tanácsos, gróf Karacsonyi Aladár leányaival, báró Dániel Ernő és neje, Latinovits Pál főispán, az udvartartás méltóságai s közéletünk sok más kitünősége.

A házigazda meghívta továbbá az ünnepségre egykori egyetemi kollégáit, a török barátság mellett az orosz-török háboru idején tüntető hetvenes bizottság életben levő tagjait is. El is jöttek közülök husznál többen, élükön Lukáts Gyula orsz. képviselővel és Szücs Gyulával, akik annak idején az Abdul Kerim pasának diszkardot vivő küldöttséget vezették. Az u. n. szofta-bizottság tagjai vörös-zöld kokárdát viseltek melükön s mindenki szimpátiával üdvözölte őket:

A lövészet 9 órakor kezdődött meg, amikor József Ágost főherceg megérkezett gróf Batthyány Béla cs. kir. kamarás kamarai előljáró kíséretében. A főherceget Szemere Miklós fogadta a rendező-bizottság élén üdvözölve őt. József Ágost főherceg Szemerével kezefogva, a király megbízásából sajnálatát fejezte ki afelett, hogy meghülése miatt a versenyen nem vehet részt. Ezután a főherceg megnyitotta a versenyt, megtekintette a lövöldét, és a parkban felállított nyitott tüzhelyeket, ahol a Konstantinápolyból a szofta-bizottság tiszteletére hozatott szakácsok a „pilaf“ főzésével, a halászok a halászlé és a magyar ruhába öltözött szakácsnék a gulyás készítésével foglalkoztak. A főherceg másfél órai időzés után Szapáry Pál gróf és a kamarai előljáró kíséretében a Szapáry Pál gróf által vezetett automobilon eltávozott. Távozása előtt köszönetet mondott Szemerének, aki őt ott időzése alatt kalauzolta és tetszésének adott kifejezést; egyben megígérte, hogy a legközelebb tartandó lövészes versenyen ismét meg fog jelenni.

A versenyzők három csoportban mérköztek:

I. csoport: Biliczky Lajos hdgy (Zombor), gr. Esterházy Alajos B. E. A. C. (Csákvár), gr. Esterházy Móricz B. E. A. C. (Csákvár), gr. Esterházy Pál B. E. A. C. (Csákvár), Hermann Móricz (Temesvár), Mineif Gusztáv (Bécs), Nickl Alfréd (Budapest), Winkler Henrik (Merán).

II. csoport: Gr. Apponyi Henrik B. E. A. C. (Budapest), Grunmann Károly (Bécs), Holländer István hdgy. (Temesvár), ifj. Holub József (Budapest), Visontai Kovách László (Vámosgyörk), Lestyánszky Dezső B. E. T. C. (Budapest), Stielly Lajos (Budapest), Timár Béla (Ujvidék).

III. csoport. Etzthaler János (Merán), gr. Festetich Andor (Szeleste), Kalapis János (Ujvidék), Nemeskéri Kiss Géza (Budapest), Nemeskéri Kiss Sándor (Budapest), Kotschy Erich (Budapest), Pasqualino Arnold (Vencze), Pollermsbn Artur (Budapest).

Minden versenyző saját fegyverével lőtt, amely csak valamely állam által elismert katonai fegyver lehetett. Mindenki tetszés szerinti testállásból lőhetett. A lőtávolság 300 méter = 400 lépés volt. Fehér czéltáblakon a czélpont egy 60 cm. átmérőjű fekete körlap

amely öt körre van beosztva. A körök 1—5 pontot számítanak. A fekete célponton kívül eső lövések hibáknak számítandók.

Minden versenyző 20 lövést tett 10—10 lövésből álló lövés-sorozatban oly módon, hogy az összes versenyzőknek az első 10 lövést be kell fejezniök, mielőtt a második 10 lövéses sorozatot bármelyik versenyző megkezdhetne volna. Mindegyik sorozatra külön sorshuzás határozta meg a sorrendet és lőállást, e 10—10 lövést a lövőnek egyfolytában, azaz a lőállás elhagyása nélkül kellett megtennie.

A győztesek sorrendjét a találasok száma állapította meg. Kilencz órától félúzenkét óráig tartott a verseny első része. Ekkor másfélórás szünet következett, amely alatt a versenyzők s a nézők dejeunerhez ültek. A nagyteremben a francia konyha remekei, a kertben pedig a már említett speciális ételek várták a vendégeket, akik kedélyes falatozás és poharazás mellett éltették a házigazdát, a sport bőkezű mecénását.

A délelőtt folyamán a versenyzők közül gróf Apponyi Henrik érte el a legszebb rekordot. Az egy óraker kezdődő második rész alatt is jól tartotta magát, de végül mégis elébe került a bécsi Mineif Gusztáv.

A zsüri gróf Széchenyi Béla koronaőr elnökle alatt működött s a következő tagokból állott: gró Esterházy Mihály, gróf Károlyi Lajos, herceg Solms Braunfels Sándor, gróf Szápáry Pál, gróf Széchenyi Emil, dr. Thomas Eduárd. Gróf Széchenyi Béla elnök félnégy óraker hirdette ki az eredményt.

E szerint első lett: Mineif Gusztáv (Bécs) 19—50 találas számmal.

Második gróf Apponyi Henrik B. E. A. C. (Budapest) 18—46.

Harmadik Winkler Hertik (Merán) 17—41.

Negyedik Visontai Kovách László (Vámosgyörk) 15—36.

Ötödik Kotschy Erich (Budapest) 15—34.

Hatodik Pasqualino Arnold (Velence) 15—32.

Hetedik Nemeskéri Kiss Géza (Budapest) 15—30.

Nyolczadik Lestyánszky Dezső B. E. A. C. (Budapest) 14—29.

Kilencedik Nickl Alfréd (Budapest) 13—28.

Tizedik Etzthaler Janos (Merán) 12—27.

A győztesnek és a helyezetteknek zajos éljenzés közben osztotta ki Szemere Miklós a díjakat. A pénzdíjakon kívül a győztes arany, a második és harmadik ezüst, a többi bronzérmét kapott. A hatodik—tizedik helyezetteknek pedig egy-egy czéllövő fegyver jutott tiszteletdíjul. Gróf Apponyi Henrik, a második helyezett, mint a legjobb magyar lövő, kapta meg az osztrák

lövő egyesület ezüst billikomát, amelyet báró Sommaruga elnök személyesen nyújtott át neki.

Harmadik nemzetközi czéllövő versenyünk tehát újabb haladást tüntetett fel. Ezuttal már a második helyet sikerült elhódítanunk s remélhetjük, hogy jövőre az elsőség dicső ége fog kijutni magyar ifjainknak.

(M—g.)

Különfélék.

Selmeczbányai ág. hitv. lyceum testgyakorló-köre ügyei oly magas lendületet vettek, hogy a m. hóban megtartott disztornán nemcsak hogy fényes sikerrel sikerült bebizonyítani előre haladását, hanem a közönség érdeklődése és meglegedése oly kielégítő volt, hogy bátran mondhatjuk, hogy ezen elismerés nemcsak a köi előrehaladását, hanem a vezetés jósága mellett is bizonyít. A műsor a következő volt:

1. Hymnus, énekli az egész ifjuság
2. a testgyakorlás haszna és története, irta és felolvasta Makovszky Emil VIII.
3. buzogány gyakorlatok
4. szertornázás nyujtón
5. iskola vivás
6. szertornázás korlátan
7. versenyvivás.
8. szózat, énekli az egész ifjuság.

Evezőseink felvonulása. Az erzsébet királyné szanatorium javára június 5-én József és József Agost kir. hercegek részvételével kerti ünnepélyt rendeznek, a melynek egyik kimagasló számát evezős-egyleteinknek a Margitsziget körül való felvonulása fogja képezni. A felvonulásban, mint értesülünk, az összes fővárosi regatta-klubok vesznek részt

A **bécsi regatta.** Az idei bécsi nemzetközi evezős-versenyre, mely június 12-én lesz, fővárosi regatta-egyesületeink közül a Pannonia, a Sirály és a Nemzeti Hajós-Egylet nevezett be. A nevezések versenyszámok szerint a következők:

- Junior-négyes kormányossal: Pannonia.
- Négyes kormányos nélkül (Vándordij): Pannonia.
- Junior-négyes kormányossal: Sirály.
- Juniur double-scutt: Pannonia, Nemzeti Hajós-egylet.
- Ausztria skiffbajnoksága: Pannonia.
- Bécs város díja (négyes kormányzással): Sirály.
- Senior egyes: Pannonia, Nemzeti Hajós-Egylet.
- Junior nyolczas (vándordij): Pannonia.
- I. osztályu négyes: Pannonia.

Double scull: Pannonia.

Négyes vigaszverseny: Sirály.

Junior skiff: Nemzeti Hajós E., Sirály.

Senior nyolczas: Pannonia.

A **Budapesti Torna Club** XIX. rendes évi közgyűlésén a következő tisztikart választotta meg: Elnök gróf Teleki Sándor, másodelnök: Iszer Károly, alelnök: dr. Pokorny Sándor. Választmányi tagok: Bundsmann Jenő, Czipauer László, Fagyas Géza, Freyler Béla, Guttmann (Hajós) Alfréd. Kokas Gyula, Láng József, Mihók Ottó, Müller Hugó, Otte Ferencz, ifj. Pesky János és Szücs Vilmos. Póttagok: Pesky Vilmos, Prachtl József, Plachy Jenő, Gludovátz Károly és Kellner Gyula. Az igazgatóválasztmány május hó 28-án tartott alakuló ülésén titkárrá Láng Józsefet, jegyzővé Mihók Ottót, pénztárossá Müller Hugót, ellenőrré Fagyas Gézát, szer-tároossá pedig Szücs Vilmost választotta meg.

A **Duna budapesti evezős egyesület** mult hóban tartotta dr. Rosenberg Gyula orsz. képviselő elnöklésével IX. évi rendes közgyűlését. Az előterjesztett évi jelentés szerint a club a lefolyt évben is úgy a sport, mint a társadalmi élet terén igen élénk működést fejtett ki. A megtett kilométerek száma 36020. Legtöbbet evezett Huszár Ernő művezető, ki 260 beszállással

2308 kilométert tett meg. Az első beszállás január 1-én az utolsó pedig december 8-án volt. A club a lefolyt évben 5 hajóval szaporította hajóállományát, mely jelenleg 23 hajóból áll; tagjainak száma pedig 57 rendes működő és 27 alapító tag. A tisztikar a következőleg alakult meg: Elnök lett dr. Rosenberg Gyula orsz. képviselő, helyettes elnök Heteés Antal, alelnök dr. Tedesco Lajos, titkár Vágó Gyula, jegyző Kepes Elek, pénztáros Heidelberg Ödön, ellenőr Rosenberg Emil, művezető Huszár Ernő, háznagy Keller Béla, szertáros Schey Ernő, választmányi tagok Adorján Dezső, Brüll Alfréd, Deutsch Frigyes, dr. Deutsch Viktor és dr. Steuer Géza.

A **Miskolczi Athleta Kör** f. hó 12-én rendezte országos birkozó versenyét az ottani közönség élénk érdeklődése mellett. A versenyen a budapesti athleták közül is többen vettek részt és végeredményben is ők vitték el az első díjat. A könnyűsúlyúak versenyét Hohenbürger Ferencz (Budapest), a középsúlyúakét Nagy Tivadar (Miskolcz) és a nehéz súlyúakét Weisz Richárd (Budapest) nyerte meg. A csapatok győztesei külön mérköztek a kitűzött tiszteledij és aranyéremért, mikor is Weisz Richard, a Magyar Testgyakorlók Köre tagja, lett a győztes.

ÓVÁS!

Tudomásunkra jutott, hogy idegen gyárból származó oly pneumaticok vannak forgalomban, melyekre **védjegyhamisítás szándékáva**

„Continental“

szó van bélyegezve.

Figyelmeztetjük t. vevőinket és a nagyközönséget, hogy a valódi

CONTINENTAL-PNEUMATIC

a gummiba préselt **sas** védjegyről ismerhető fel.

Egyszersmind kinyilatkoztatjuk, hogy feljelentéseket, melyek a védjegybitorlás felderítésére és megbüntetésére vezetnek, szívesen és busásan jutalmazunk.

Magyar ruggyantaárugár részvénytársaság
Budapest.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascinus“-

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva **nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyüt a kopástól.**

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

== Bármely kardra könnyen ráerősíthető. ==

Legtöbb államban szabadalmazva.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugár részvénytársaság
BUDAPEST.